

GRAN KOMMUNE

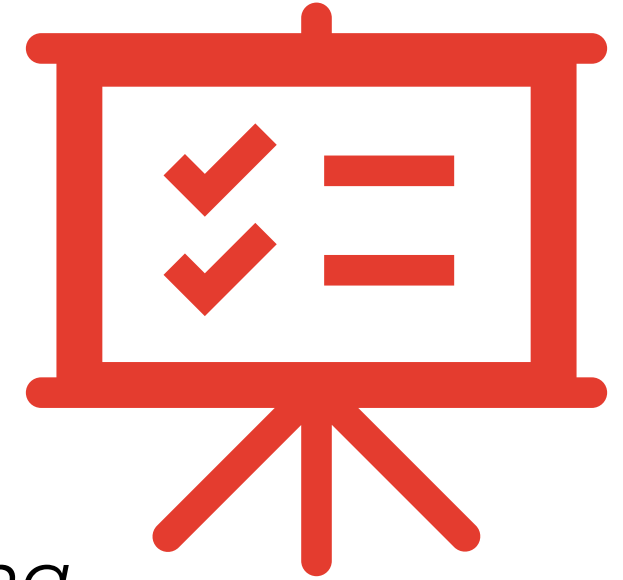
Økonomisk utfordringsbilde

formannskapsmøte 5. september 2024

Agenda

- *Videre budsjettprosess – minner om*
- *Strategidiskusjon fra 13. juni - oppsummering*
- *Utfordringsbilde og mulighetsrom overordnet*
 - Økonomirapport pr. juli
- *Utfordringsbilde og mulighetsrom hvert budsjettområde*
 - lovpålagt eller ikke?
 - rammer og tiltak
 - pågående prosesser

Budsjettprosess 2024

Budsjett og økonomiplan 2025-2028

FSK vedtar plan for budsjett-prosess	KST behandler årsberetning og årsmelding	FSK behandler 1. tertial-rapport	Budsjett-konferanse med planer og mål, investerings-plan og framskrevet budsjett	KST behandler 1. tertial-rapport
11.4	30.5	6.6	13.6	20.6

FSK behandler 2. tertial-rapport	Rådmannens budsjettforslag legges fram for KST KST behandler 2. tertialrapport	Budsjettarbeids-møte for alle folkevalgte med informasjon, spørsmål og veiledning	FSK vedtar innstilling til budsjett og økonomiplan og sender ut på høring	KST vedtar budsjett og økonomiplan
10.10	24.10	31.10	28.11	19.12

GRAN KOMMUNE

Strategidiskusjon

Fordel roller i gruppa:

- ordstyrer (styrer diskusjonen)
- referent/talsperson (noterer synspunkter og oppsummerer i plenum)
- tidtaker/viddevakt (passer på at tiden fordeles på tre temaer, og at gruppa holder seg til tema)

Diskuter etter tur temaene til høyre, og gjør klar for en oppsummering i plenum:

- **Hvilke grep kan vi ta for å håndtere utfordringsbildet vi har fått beskrevet i dag?**

Tjenestenivå,
behov og
forventninger

Kompetanse og
arbeidskraft

Investeringer
og vedlikehold

GRAN KOMMUNE

Oppsummering fra gruppene

KATEGORI:	FORMÅLSBYGG MED MERE	TILRETTELEGGING FOR ANSATTE	TJENESTEPRODUKSJON - SAMHANDLING M. PRIVATE	ØVRIGE FORSLAG
Gruppe 1	Vedlikeholdsplaner	Se på grunnbemanning opp mot vikarbruk	Vurdere om tjenester kan fases ut	Evaluering av tiltak – ja vi gjøre det, og vi skal ikke kritisere tiltaket om det ikke ble som forventet. Aksept.
	Antall bygg – eie opp mot leie			
	Utarbeide vedlikeholdsplaner for bygg – for å kunne skyve på investeringer			
	Stimulere private til å bygge omsorgsboliger			
Gruppe 2	Redusere antallet kommunale bygg – nøkternt vedlikehold	Fokus på tvers – hjelpe hverandre på tvers	Skape holdningsendringer i befolkningen «ta inn over seg» at man må gjøre mere selv	Politikken må være lojale mot egne vedtak også ut i befolkningen
	Se på mulighet for å redusere investeringsnivået - har vi råd til alt?	Godt lederskap – relasjonskompetanse		
		Støtte opp rundt ansatte som ønsker utdanning		
Gruppe 3	Prioritere investeringer opp mot hverandre, tydeligere vurderinger og anbefalinger fra administrasjonen	Utdanningsinstitusjoner lokalt	Tydelig beskrivelse av hva man kan forvente i form av tjenester – tjenestebeskrivelser	Må stå sammen politikk/politikk – politikk/administrasjon
	Behov ut over budsjettprosessen må være ekstraordinære	Etablere robuste fagmiljøer		MÅ/BØR/KAN lovkrav vs. Luksus. Si også noe om skalering
	Investeringer tas i budsjettet for å se ting opp mot hverandre – kun ekstraordinære tiltak utenom budsjettprosessen			Måle effekten av tiltak
				Samarbeide med andre kommuner

Oppsummering fra gruppene

Gruppe 4	Investeringer tas i budsjettprosessen, ikke utenom	Heie på kompetanseutvikling på jobb	Definere tjenestenivå	«kaste» byggetillatelse etter de som vil bygge småhusklynger
	Tydelig på at vi må prioritere sykehjem – men må gjøre det billigst mulig		Synliggjøre hva private kan utføre av tjenester	Skille mer tydelig på kjekt å ha/må ha. Hva kan vi slutte å gjøre?
			Hva er det offentliges ansvar	Hva kan vi leie av maskiner, og hva må vi eie?
		Godt lederskap	Praktisk bistand overføres til private å utføre	
			Ansvarlig gjøre innbyggerne – ansvar for egen alderdom	
			Privatisere der det kan «lønne» seg	
Gruppe 5	Investere for senere å kunne «spare» på driftsbudsjettet	Tydeliggjøre muligheter for videre utdanning for ansatte	Tjenestenivå, hva er godt nok	Prioritere forebygging, vil lønne seg i lengden
	Ha en vedlikeholdsplan som følges opp	Grunnbemanningen styrkes	Samarbeide med frivilligheten	
	Vær konsekvent på avhending av bygg som ikke lenger skal benyttes			

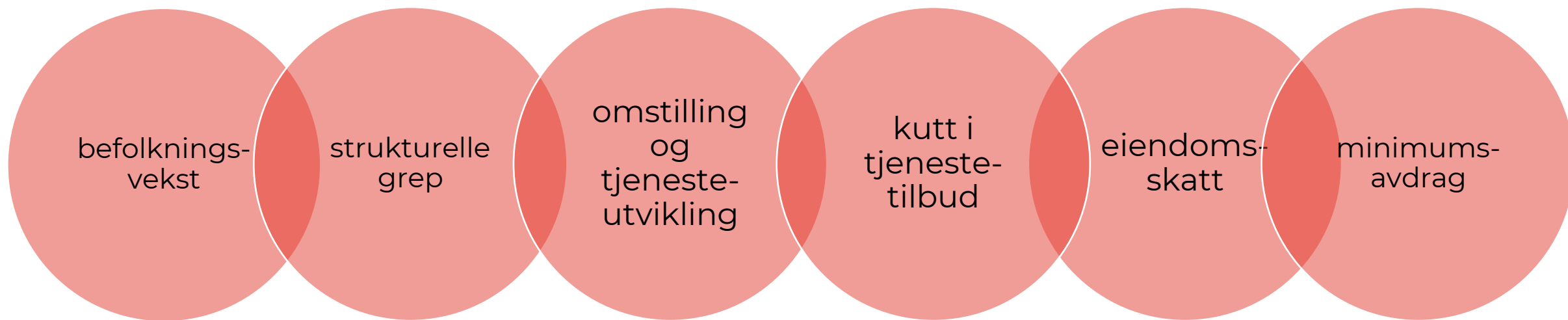
GRAN KOMMUNE

Overordnet utfordringsbilde og mulighetsrom

Handlingsrom – bærekraftig økonomi

GRAN KOMMUNE

NYHETER KOMMUNEBAROMETERET GRAN LUNNER JEVNAKER

Gran helt i toppen blant landets kommuner: – Skikkelig stas

ALLE BLANT DE 100: Ordførerne på Hadeland, fra venstre Morten Lalton (Jevnaker), Gunn Elisabeth Thoresen (Gran) og Harald Tyrdal (Lunner) kan notere seg at de er blant de 100 beste kommunene i landet. I årets kommunebarometer havnet Gran på høyeste plassering av de tre. Foto: Sissel Skjervum Bjerkehagen

Av Anne Berit Reinsborg

Publisert: 22.08.24 19:01

Del

Nå er årets kommunebarometer klart. Tross en stram økonomi og mange vanskelige saker kan Gran kommune notere seg en 10. plass.

Faksimile: Hadeland.no, 22.08.2024

Kommunebarometeret

Norges mest omfattende sjekk av Kommune-Norge

Kommunebarometeret (KB) er en måling som publiseres av Kommunal Rapport hvert år. Her rangeres kommunene etter 155 nøkkeltall, på tvers av 12 ulike sektorer.

2024

#10

2023

#81

2022

#23

2021

3

2020

#64

GRAN KOMMUNE

Kvalitet og volum på tjenestene

Politikk og administrasjon må ha et felles fremtidsbilde

– hvor skal Gran?

Hvordan omstille innenfor de enkelte områdene?

Hva er tilfredsstillende nivå på tjenestene – godt nok?

Hvor “tåler” vi å kutte?

Tjenestetilbudet

- 90 prosent av utgiftene går til lovstyrte oppgaver (skole, barnehage, barnevern, pleie og omsorg, helse, sosial, adm, brann, plan).
- 10 prosent av utgiftene går til lite lovstyrte oppgaver (vei, kultur, næring, kirke, bolig).
- Kommunene i Norge er primært en tjenesteprodusent og må styres som en bedrift.

Kilde: Agenda Kaupang på Arendalsuka, https://www.agendakaupang.no/wp-content/uploads/2024/08/Norges-best-styrte-kommuner-Kommuneindeksen-2024-presentasjon-Arendalsuka_AgendaKaupang_v120824.pdf

Eiendomsskatt - mulighetsrom

- Budsjett 2024 : 25 mill. kroner
- Framskrivning 2025: 27,5 mill. kroner
- Anslått maksimalt potensiale ved retaksering er ytterligere 27 mill. kroner (fra 2027)
 - Kostnader til retaksering anslått 3 – 5 mill. kroner (2025-2026)
- Øvrig handlingsrom ligger i å regulere skattebelastningen opp eller ned ved endring av bunnfradrag og promillesats for ulike typer eiendommer

**Politisk handlingsrom:
takseringsprinsipper, bunnfradrag og promillesats**

Tingrettsdom eiendomsskatt Lillestrøm

- Gran har praktisert reduksjonsfaktoren etter eiendomsskattloven §8 A-2
- Basert på medieoppslag påvirkes ikke Gran av tingrettsdommen
- Forbehold om at vi ikke er kjent med dommen i sin helhet

Ringerikes Blad

Potensiell skattesmell for Ringerike: – Kan måtte tilbakebetale 38 millioner i eiendomsskatt

Dersom en domsavgjørelse om eiendomsskatt i Lillestrøm blir rettskraftig kan det indirekte medføre konsekvenser for Ringerike kommune.

 For abonnenter

Dette er bakgrunnen

- Tre borettslag vant mot Lillestrøm kommune i tingretten etter å ha betalt for mye i eiendomsskatt.
- Feilen i beregningen av eiendomsskatt skyldes uenighet om beregning av fratrekk for lokal reduksjonsfaktor.
- Lillestrøm kommune kan bli nødt til å betale tilbake opptil 200 millioner kroner til boligene dersom dommen blir stående, sier ordføreren i kommunen.
- Lillestrøm skal vurdere om de anker dommen 28. august. Borettslagenes advokat mener kommunen bør tilbakebetale alle berørte innbyggere, ikke bare de saksøkende borettslagene.
- Dersom dommen blir rettskraftig, vil det kunne bety at også Ringerike kan ende med å måtte tilbakebetale innkrevd eiendomsskatt.

[Se mindre](#)

Netto finansutgifter

Fra opprinnelig budsjett 2024 øker netto finansutgifter med:

- 10 mill. kroner til 2025
- 30 mill. kroner 2026
- 54 mill. kroner til 2027
- 55 mill. kroner til 2028

Tilpasning av avdragsbetaling

- I framskrevet budsjett 2025 som ble framlagt i budsjettkonferansen er avdragene redusert med 11 mill. kroner for årene 2027 og 2028 (som vedtatt økonomiplan 2024-2027)
- Tilsvarende er ikke gjort for 2025-2026. Kan være et mulighetsrom, men pt. ikke beregnet

Økte finanskostnader ved økt lån

År		2025	2026	2027	2028
Låneopptak		100 000 000			-
Drifts- konsekvenser		4,20 %	3,60 %	3,60 %	3,70 %
Renter	-	2 100 000	3 600 000	3 500 000	3 500 000
Avdrag	-	1 700 000	3 400 000	3 400 000	3 400 000
Sum finansutgifter		3 800 000	7 000 000	6 900 000	6 900 000

Tabellen viser effekt av nytt lån på 100 mill. kr forutsatt 30 år avdragstid og 1/2-årseffekt første år

Følsom for renteendringer

GRAN KOMMUNE

Finansiering av Sagatangen – budsjettkonferansen 13. juni

- Brutto investering 950 mill. kroner (inkl. 2023 og 2024)
- Husbanktilskudd til Sagatangen (246,4 mill. kroner)
- Øvrig finansiering av Sagatangen mva-kompensasjon (175,5 mill. kroner) og lån (528,1 mill. kroner)
- Mulige finansieringskilder (ikke hensyntatt)
 - Kapitalfond kraft 29,05 mill. kroner
 - Kapitalfond 2,45 mill. kroner

GRAN KOMMUNE

Økonomisk rapportering per juli

GRAN KOMMUNE

Beløp i 1000

	Budsjett hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Avvik i % hiå.	Budsjett 2024	Årsprognose	Prognose årsavvik
Sentrale inntekter	-672 985	-650 554	-22 430	-3,3 %	-1 072 566	-1 072 566	0
Sentrale utgifter	0	0	0	0,0 %	59 000	59 000	0
Netto finansutgifter og inntekter	42 984	44 125	-1 141	-2,7 %	35 516	30 516	5 000
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	-339	-339	0	0,0 %	-189	-189	0
Til disposisjon	-630 340	-606 769	-23 571	-3,7 %	-978 239	-983 239	5 000
Rådmann og stab	25 722	27 865	-2 142	-8,3 %	42 754	43 654	-900
Fellestjenester	25 104	21 383	3 721	14,8 %	78 150	78 150	0
Oppvekst	156 803	162 828	-6 025	-3,8 %	285 449	288 949	-3 500
Familie og velferd	163 709	166 810	-3 101	-1,9 %	254 350	260 350	-6 000
Helse og omsorg	143 717	156 197	-12 480	-8,7 %	253 590	272 723	-19 133
Kultur og samfunn	54 306	59 340	-5 034	-9,3 %	135 722	138 802	-3 080
Kultur og samfunn - VAR	-17 366	-17 505	139	0,8 %	-38 262	-38 262	0
Politiske organer	5 126	6 603	-1 476	-28,8 %	7 609	7 609	0
Overordnede inntekter og utgifter	-82 123	-88 400	6 277	7,6 %	-41 123	-41 123	0
Sum disponering	474 998	495 121	-20 123	-4,2 %	978 239	1 010 852	-32 613
Merforbruk +/-mindreforbruk -	-155 342	-111 648	-43 694	28,1 %	0	27 613	-27 613

Juli-rapportering

Avvik prognose for året 2024	
Tall i 1000 kr	Juli rapportering
Rådmann og stab	900
Fellestjenester	-
Oppvekst	3 500
Familie og velferd	6 000
Helse og omsorg	19 133
Kultur og samfunn	3 080
Kultur og samfunn VAR	-
Politiske organer	-
Sum	32 613

https://pub.framsikt.net/2024/gran/mr-202407-juli_2024/

GRAN KOMMUNE

Prognose vs. Budsjett

Netto driftsresultat

Vedtatt budsjett 2024

- Budsjett 2024 negativt netto driftsresultat 4,5 mill. kroner (-0,3 %)
- Avsetning til disposisjonsfond 2,7 mill. kroner

Prognose per juli for året 2024

- Prognostisert 27,6 mill. kroner svakere resultat enn budsjett
- Prognose tilsier negativt netto driftsresultat 32,1 mill. kr (-2,3%)
- Behov for bruk av disposisjonsfond 24,9 mill. kroner

GRAN KOMMUNE

Status disposisjonsfond

	Sum disposisjonsfond	Avsetning til disposisjonsfond 2024	Bruk av disposisjonsfond 2024
Sum alle disposisjonsfond pr 01.01.2024	202 412 288		
Bruk og avsetninger disposisjonsfond			
Opprinnelig avsetning budsjettet 2024		3 049 000	300 000
K-sak 6/24 Solenergianlegg ved kommunale formålsbygg - utførelse			1 200 000
K-sak 64/24 Behandling av søknader om kommunalt tilskudd til bygging og rehabilitering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet 2024			1 438 000
Sum avsetning og bruk		3 049 000	3 388 000
Netto budsjettet avsetning/bruk årets drift	-339 000		
Saldo disposisjonsfond ved utgangen av perioden i hht budsjett	202 073 288		

- Oversikten inneholder vedtak per juni

Prognose juli versus mai

Avvik prognose for året 2024		
Tall i 1000 kr	Mai rapportering	Juli rapportering
Rådmann og stab	900	900
Fellestjenester	- 1 000	-
Oppvekst	3 000	3 500
Familie og velferd	4 000	6 000
Helse og omsorg	22 500	19 133
Kultur og samfunn	-	3 080
Kultur og samfunn VAR	-	-
Politiske organer	-	-
Sum	29 400	32 613

Kommunestyret vedtok budsjettjusteringer for 10,5 mill. kroner i rapportering per 1. tertial.

Prognosene for juli tar hensyn til disse justeringene

Negativ utvikling i resultatet i løpet av sommeren

Prognose avvik 2024 – budsjett 2025

	Justert budsjett*	Prognose per juli	Rådmannens økning rammer	Rådmannens reduksjon rammer
Tall i 1000 kr	2024	2024	2025	2025
Rådmann og stab	42 754	- 900	-	- 500
Fellestjenester	78 150	-	-	
Oppvekst	285 449	- 3 500	1 000	- 3 000
Familie og velferd	254 350	- 6 000	1 000	- 2 700
Helse og omsorg	253 590	- 19 133	8 240	- 2 700
Kultur og samfunn	135 722	- 3 080	-	- 1 000
Kultur og samfunn VAR	- 38 262	-	-	
Politiske organer	7 609	-	-	- 100
Overordnede inntekter og utgifter	- 41 123		-	
Sum	978 239	- 32 613	10 240	- 10 000

*Justert budsjett inkluderer endringer vedtatt i rapportering etter første tertial og sentrale lønnsforhandlinger i kap. 4

- Deler av negativ prognose per juli vil ha effekt i 2025

GRAN KOMMUNE

Budsjettområde Oppvekst: Barnehage, skole og PPT

GRAN KOMMUNE

Oppvekstområdet budsjettåret 2025

- Strukturendringer skal iverksettes på oppvekstområdet med fare for uforutsette utfordringer og "pukkelkostander"
- Effekten av strukturendringene vil vi se seinere, og da i større grad innenfor området Kultur og Samfunn enn på Oppvekst
- Nedtrekk på oppvekstområdet i et år med store endringer? Hvor skal vil foreslå å kutte? Hva er klokt?
- Drift eller investering?

Hva er lovpålagt på oppvekstområdet?

Sterke lovkrav styrere tjenestene innenfor oppvekstområdet (barnehage, skole og PPT), MEN:

Hvilket nivå skal vi levere på - meget godt eller godt?

Organisering av tjenesteleveringen? Jamfør strukturendringer...

Enkelttiltak som vi tar oss råd til?

Hva bruker vi mer på?

- Lokaler
- SFO
- Skoleskyss
- Styrkingstiltak Bhg./skole

Mens det ordinære tilbudet i barnehage og skole drives nøkternt

Styrkingstiltak/spesialpedagogikk – barnehage og skole

Gå inn "kvalitetsdøra" ute i tjenestene.... sa vi i fjor...

- Fortsette arbeidet med romme flere barn/elever i det ordinære.....
- Tettere samarbeid mellom PPT, helsestasjon, skolehelsetjeneste ute på enhetene
- Tydeligere rammer for arbeidet
- Utarbeide noen modeller for tildeling
- Støtte for å stå i dette arbeidet?

GRAN KOMMUNE

[illegible]

GRAN KOMMUNE

Dagsenter er ikke lovpålagt

Hjertebo - ressurseffektiv måte å løse lovpålagte tjenester på en arena som ikke er lovpålagt å ha.

Haugsbakken dagsenter er et lavterskeltilbud som antas å ha forebyggende effekt. Der alternativ kostnaden er ukjent.

GRAN KOMMUNE

Barnevernreform

Hvordan kan kommunene forberede seg?

- > Innføre gode og kunnskapsbaserte forebyggende tiltak
- > Innføre gode og lokale hjelpetiltak – søk samarbeid med andre kommuner!
- > Forebygging og tidlig innsats sparer kommunene for mer inngripende og dyre tiltak som institusjonsplasser
- > Bli godt kjent med egen kommunes forbruksmønster av statlige tjenester i dag – her ligger pengene!
- > Se bufdir.no for mer informasjon

Endringer i hvem som gjør hva?

Dagens situasjon

Plassering utenfor hjemmet/innleggelse

Barnevern

Grunntjenester (barnehager, skole, helsestasjonstjenester, lavterskel tjenester)

Barnevern-/oppvekstreformen

Utenfor hjemmet

Barnevern

Grunntjenester) barnehager, skoler, helsestasjonstjenester, lavterskel tilbud)

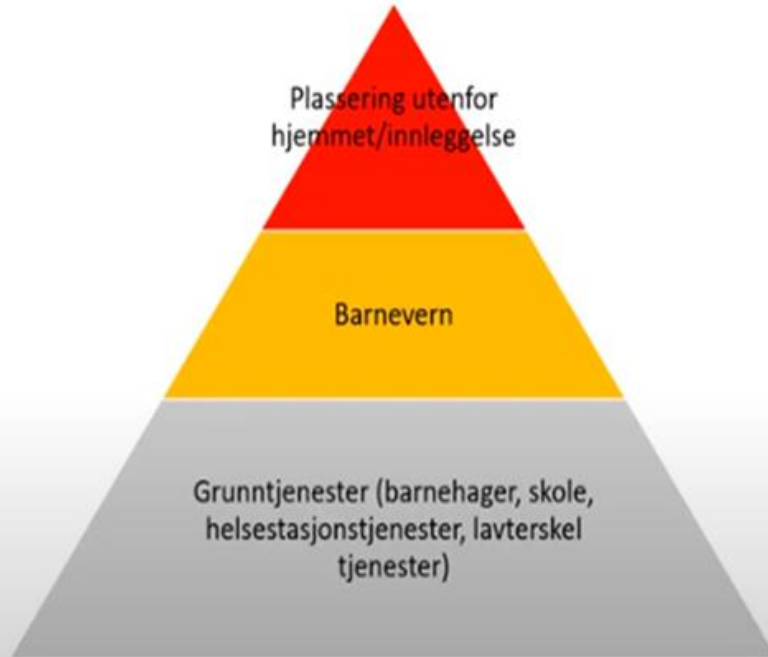

GRAN KOMMUNE

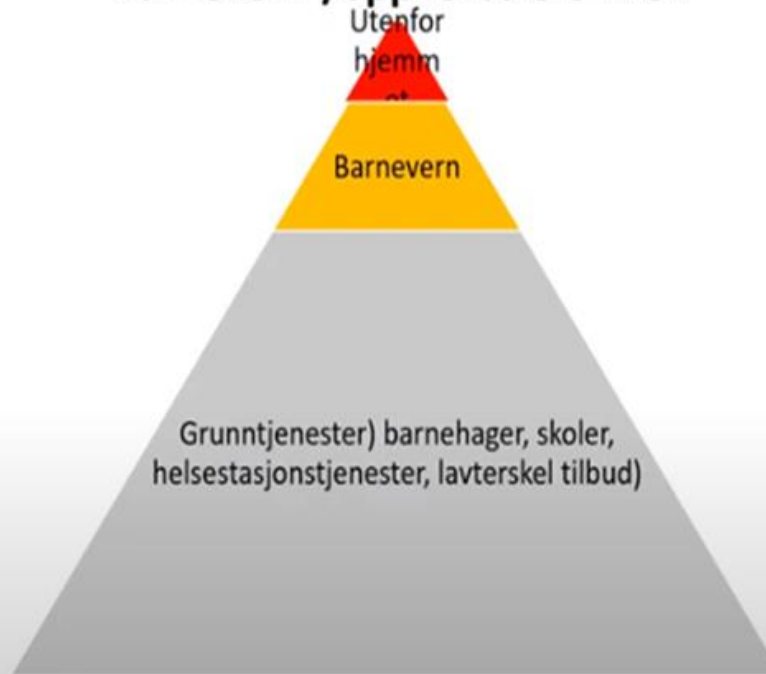
Nivå på tjenester

Endringer i hvem som gjør hva?

Dagens situasjon

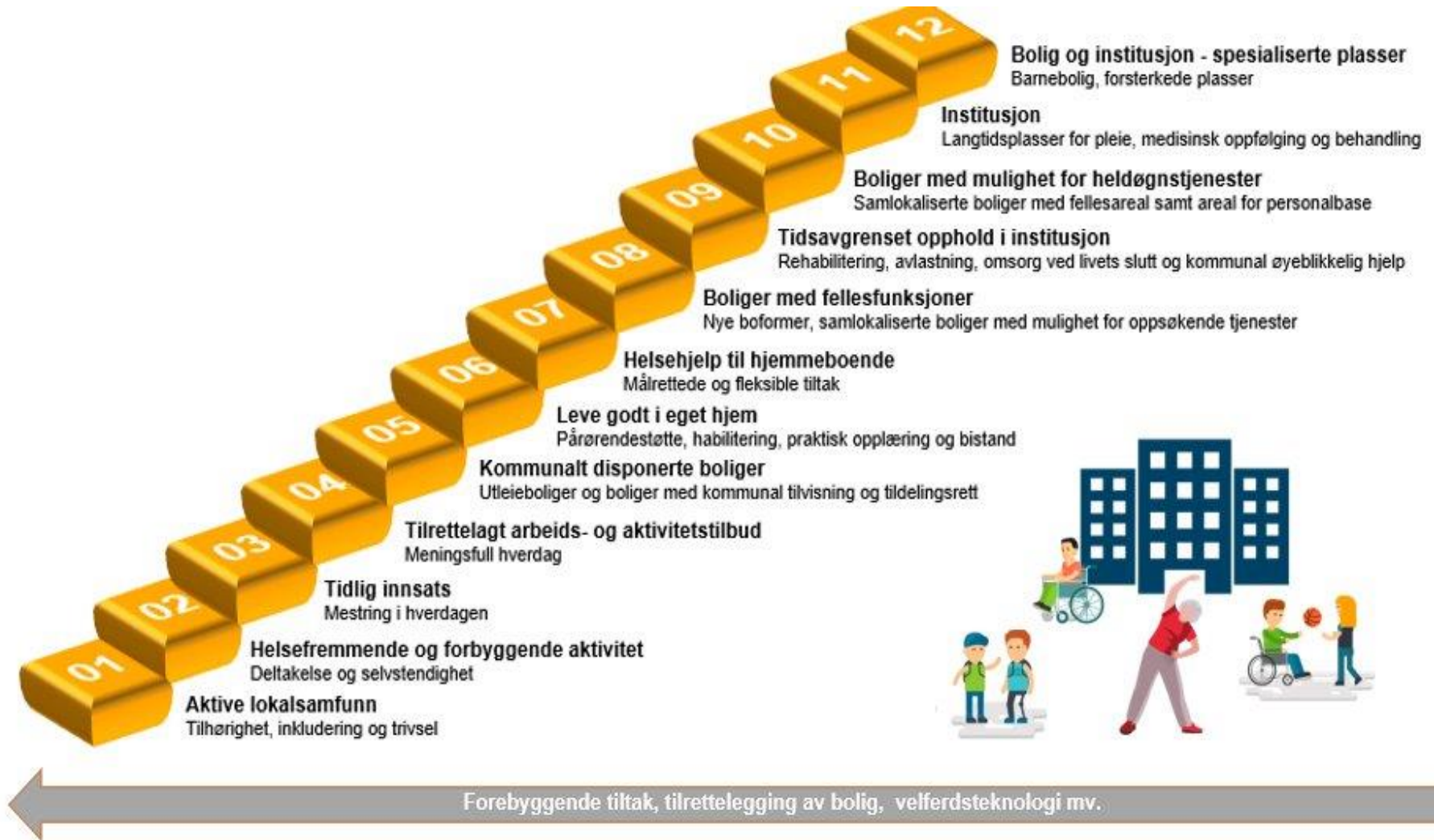
Barnevern-/oppvekstreformen

GRAN KOMMUNE

Nivå på tjenester

Redusere antallet ansatte på NAV

- Redusere antall ansatte reduserer lønnskostnad
-
- Redusert innsats

GRAN KOMMUNE

Innsparingstiltak NAV

- Redusere antall ansatte reduserer lønnskostnad
-
- Redusert innsats lavere overgang til jobb og flere på sosialhjelp

GRAN KOMMUNE

Innsparingstiltak NAV

- Øke antall ansatte

økte lønnskostnader

- Økt innsats

Flere med overgang til jobb og lavere sosialhjelpsutbetalinger

GRAN KOMMUNE

Innsparingstiltak NAV

- Øke antall ansatte

økte lønnskostnader

- Økt innsats

Flere med overgang til jobb og lavere sosialhjelpsutbetalinger

GRAN KOMMUNE

Innsparingstiltak NAV

- Redusere antall ansatte

reduserer lønnskostnad

- Redusert innsats

lavere overgang til jobb og flere på sosialhjelp

GRAN KOMMUNE

Tiltak vi jobber med

Pr. februar 24

Dette gjør vi for å komme innenfor ramma i 2024	
Gjennomført 4 tiltak	2 875
Igangsatte prosesser 4 tiltak	1 590
Redusere tjenestenivå - revurdering av vedtak	6 500
Bedre ressursutnyttelse ved endret sammensetting av beboere i bofellesskap	
Vurderer om det er grunnlag for revurdering av tjenestenivået på BPA	6 700
Det generelle rammekuttet er fordelt på alle tjenestene med unntak av TT	

Status for vedtatte innsparingstiltak og andre forhold som påvirker prognosen for 2024:

Tiltak	Status	Budsjettert effekt	Forventet effekt
Bedre arealutnyttelse ved flytting av Solgløtt	Tiltaket er gjennomført og forventes å gi full effekt ved årets slutt	1 500 000	1 500 000
Flytte avlastningsbolig	Tiltaket er gjennomført og forventes å ha full effekt ved årets slutt	50 000	50 000
Fra 2-1 nattvakt	Tiltaket er undervurdering, men har møtt noen utfordringer, det søkes å finne alternative løsninger	1 200 000	600 000
Redusere sosialhjelpsutbetalinger	Tiltaket er innarbeidet i budsjett. Akuttboligen har vært bebodd så og si i hele 2024 og har dermed gitt innsparing på innlosjering ved hospits og hoteller. Merforbruk i sosialhjelp skyldes andre forhold og ville vært høyere hvis ikke tiltaket var gjennomført	400 000	400 000
Redusert tiltak i barneverntjenesten	Tiltaket er innarbeidet i budsjett og forventes å gi full effekt	900 000	900 000
Selge avlastningsplasser på Haugsbakken	Det har ikke latt seg gjøre å selge avlastningsplasser så langt i år da det har vært behov for plassen til egne innbyggere. Behovet ser ut til å være vedvarende 1. halvår.	200 000	100 000
Etablere VTO	Tiltaket er forsinket og vil ikke ha full effekt i 2024. Årsaken er kapasitetsutfordringer i tjenesten til gjennomføring av tiltak.	190 000	90 000
Øke utleieprisen hjertebo	Innarbeidet i budsjett, noe usikker helårseffekt.	25 000	25 000
Generelt rammekutt	Alle tjenester (med unntak av tilrettelagte) samarbeider om å holde kostnader nede ved å utsette ansettelser og vikarsetting og utsette ikke påkrevde innkjøp. Antas delvis effekt, men det tilstrebes full effekt og foreløpig prognose tar utgangspunkt i full effekt.	2 700 000	2 700 000
Tidligere vedtak og andre eller nye forhold			
Tidligere vedtak og utfordringer som krever nye tiltak i 2024	Igangsatte tiltak med redusert tjenestenivå og bedre ressursutnyttelse ved endret beboer sammensetting er igangsatt, men effekten kommer senere enn forutsatt i budsjett	6 500 000	4 300 000
Vurdere om det er grunnlag for revurdering av tjenestenivået på BPA som følge av økt tjenestenivå over tid og et betydelig merforbruk i 2023	Tiltaket er ikke igangsatt pga ressurssituasjonen i Enhet for koordinering og tildeling. Inntil tiltaket er gjennomført settes prognosen utfra at det ikke vil gi effekt i 2024. Det er også knyttet stor usikkerhet til om tiltaket vil ha effekt når det er gjennomført.	4 000 000	- 1 000 000
Ressurskrevende tjenester	Forventet økning i inntekt utover budsjett	0	4 000 000
sum		17 665 000	13 665 000
Samlet prognose for året			- 4 000 000

Dette gjør vi for å komme innenfor ramma i 2024	
Gjennomført 4 tiltak	2 875
Igangsatte prosesser 4 tiltak	1 590
Redusere tjenestenivå - revurdering av vedtak	6 500
Bedre ressursutnyttelse ved endret sammensetting av beboere i bofellesskap	
Vurderer om det er grunnlag for revurdering av tjenestenivået på BPA	6 700
Det generelle rammekuttet er fordelt på alle tjenestene med unntak av TT	

Status for vedtatte innsparingstiltak og andre forhold som påvirker prognosen for 2024:

Tiltak	Status	Budsjettert effekt	Forventet effekt
Bedre arealutnyttelse ved flytting av Solgløtt	Tiltaket er gjennomført og forventes å gi full effekt ved årets slutt	1 500 000	1 500 000
Flytte avlastningsbolig	Tiltaket er gjennomført og forventes å ha full effekt ved årets slutt	50 000	50 000
Fra 2-1 nattvakt	Tiltaket er undervurdering, men har møtt noen utfordringer, det søkes å finne alternative løsninger	1 200 000	600 000
Redusere sosialhjelpsutbetalinger	Tiltaket er innarbeidet i budsjett. Akuttboligen har vært bebodd så og si i hele 2024 og har dermed gitt innsparing på innlosjering ved hospits og hoteller. Merforbruk i sosialhjelp skyldes andre forhold og ville vært høyere hvis ikke tiltaket var gjennomført	400 000	400 000
Redusert tiltak i barneverntjenesten	Tiltaket er innarbeidet i budsjett og forventes å gi full effekt	900 000	900 000
Selge avlastningsplasser på Haugsbakken	Det har ikke latt seg gjøre å selge avlastningsplasser så langt i år da det har vært behov for plassen til egne innbyggere. Behovet ser ut til å være vedvarende 1. halvår.	200 000	100 000
Etablere VTO	Tiltaket er forsinket og vil ikke ha full effekt i 2024. Årsaken er kapasitetsutfordringer i tjenesten til gjennomføring av tiltak.	190 000	90 000
Øke utleieprisen hjertebo	Innarbeidet i budsjett, noe usikker helårseffekt.	25 000	25 000
Generelt rammekutt	Alle tjenester (med unntak av tilrettelagte) samarbeider om å holde kostnader nede ved å utsette ansettelser og vikarsetting og utsette ikke påkrevde innkjøp. Antas delvis effekt, men det tilstrebes full effekt og foreløpig prognose tar utgangspunkt i full effekt.	2 700 000	2 700 000
Tidligere vedtak og andre eller nye forhold			
Tidligere vedtak og utfordringer som krever nye tiltak i 2024	Igangsatte tiltak med redusert tjenestenivå og bedre ressursutnyttelse ved endret beboer sammensetting er igangsatt, men effekten kommer senere enn	6 500 000	4 300 000
			- 1 000 000
			4 000 000
			13 665 000
			- 4 000 000

- Omstillingstiltakene tar lengre tid enn forutsatt og gir en forverret prognose for 2024
- Økt antall vedtakstimer BPA
- Det jobbes i alle enheter for å finne innsparingstiltak som er bærekraftige i 2025 og utover
 - Eksempel fra NAV
 - Oppgaveglidning og gevinstuthenting i forhold til oppvekstreform
 - Vi fortsette arbeidet med redusert nivå på tjenester
 - Bedre ressursutnyttelse ved endret beboersammensetning
 - Økt gruppetilbud, redusert individuell oppfølging
 - Vurdere alle innkjøp og ansettelsesstopp (med noen unntak)

GRAN KOMMUNE

Investerings

- Realisere «Nobelsgate» i Orrhagavegen
- Vurdere om vi kan etablere omsorgsbolig som borettslag der beboerne eier sine egne leiligheter.

GRAN KOMMUNE

Budsjettområde Helse og omsorg

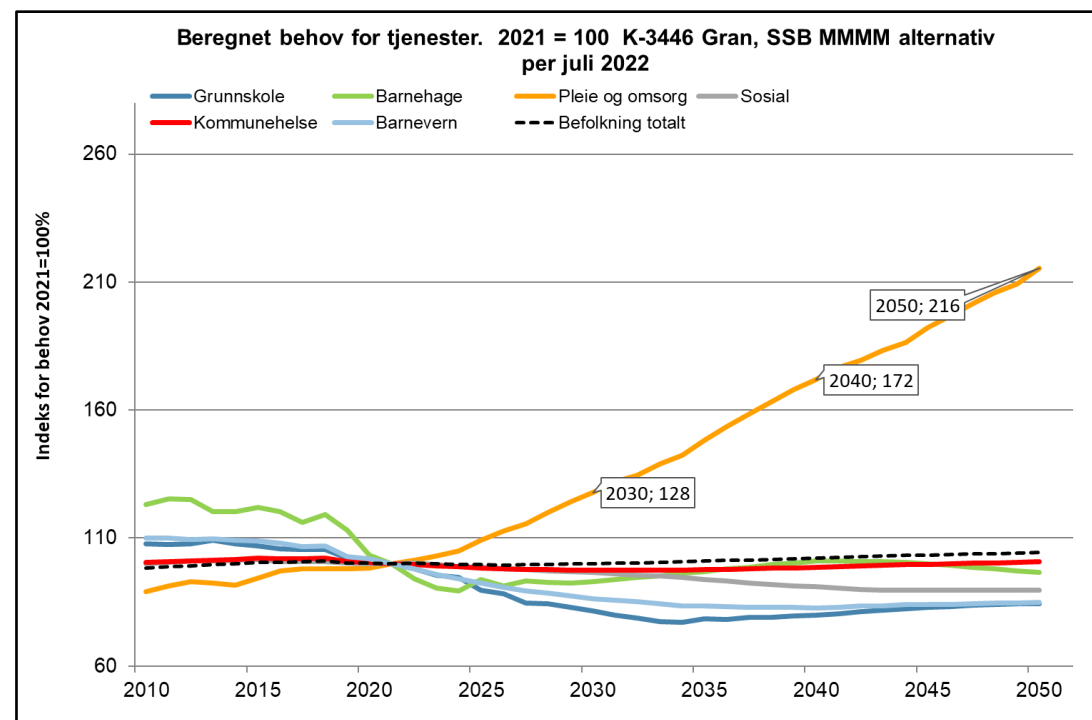

Faktisk økning 67 år og eldre 2014-2024

Knekkpunkt 80+ inntraff 2019

Aldersgrupper	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0 - åringer	137	127	133	137	107	78	112	93	104	91	87
Barnehage (1-5 år)	704	713	704	680	698	661	604	585	550	525	501
Grunnskole (6-15 år)	1 678	1 664	1 647	1 646	1 645	1 592	1 572	1 558	1 525	1 492	1 501
Videregående (16-19 år)	685	723	705	721	721	704	707	685	690	692	667
Voksne (20-66 år)	8 176	8 147	8 114	8 081	8 077	8 047	8 032	8 054	8 061	8 014	8 016
Eldre (67-79 år)	1 509	1 588	1 662	1 714	1 795	1 840	1 863	1 886	1 949	1 982	2 009
Eldre (80-89 år)	598	593	590	584	592	585	615	619	621	652	684
Eldre (90 år og eldre)	120	130	140	144	135	135	125	131	133	120	128
Total	13 607	13 685	13 695	13 707	13 770	13 642	13 630	13 611	13 633	13 568	13 593
Eldre 67 år og over	2 227	2 311	2 392	2 442	2 522	2 560	2 603	2 636	2 703	2 754	2 821
Eldre 80 år og over	718	723	730	728	727	720	740	750	754	772	812
Økning 80+ fra forrige år		5	7	-2	-1	-7	20	10	4	18	40
Akkumulert økning 80+		5	12	10	9	2	22	32	36	54	94

Inntil 2024 har vi klart å håndtere økning på nesten 100 flere eldre over 80 år uten flere plasser

Andel innbyggere 67-79 år som er beboere på institusjon:

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
2,5	2,3	1,5	1,6	1,8	1,9	2,2	2,3	1,9	2,0

Framskrevet behov for sykehjemsplasser forutsatt ingen endringer i boligstruktur

Egenregi plasser 106 plasser

Kjøpsplasser:

Røysumtunet: 6 plasser

Granhøi Alderspensjonat: 20 plasser

Hønen Gård bo- og mestringsenter: 1 plass

Villa Skaar og Fagertun: 6 plasser (nye plasser fra 2024)

Aldersgrupper	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
67-79 år	1509	1588	1662	1714	1795	1840	1863	1886	1949	1982	2009	2027	2035	2079	2097	2117	2137	2174	2247	2278	2324	2369	2384	2438	2485	2519	2531
Akk. økning											0	18	26	70	88	108	128	165	238	269	315	360	375	429	476	510	522
80-89 år	598	593	590	584	592	585	615	619	621	652	684	713	754	800	848	882	896	932	944	958	963	980	996	1018	1027	1040	1078
Akk. økning											0	29	70	116	164	198	212	248	260	274	279	296	312	334	343	356	394
90 år eller eldre	120	130	140	144	135	135	125	131	133	120	128	140	137	129	135	139	151	158	164	179	190	207	222	233	249	261	267
Akk. økning											0	12	9	1	7	11	23	30	36	51	62	79	94	105	121	133	139

Sum akk. økning iht. SSB prognose 2024 (67 år og eldre) 0 59 105 187 259 317 363 443 534 594 656 735 781 868 940 999 1055

Sum akk. økning iht. SSB prognose 2024 (80 år og eldre) 0 41 79 117 171 209 235 278 296 325 341 375 406 439 464 489 533

Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon
(B)

11,3 % 11,3 % 11,3 % 11,3 % 11,3 % 11,3 % 11,3 % 11,3 % 11,3 % 11,3 % 11,3 % 11,3 % 11,3 % 11,3 % 11,3 % 11,3 %

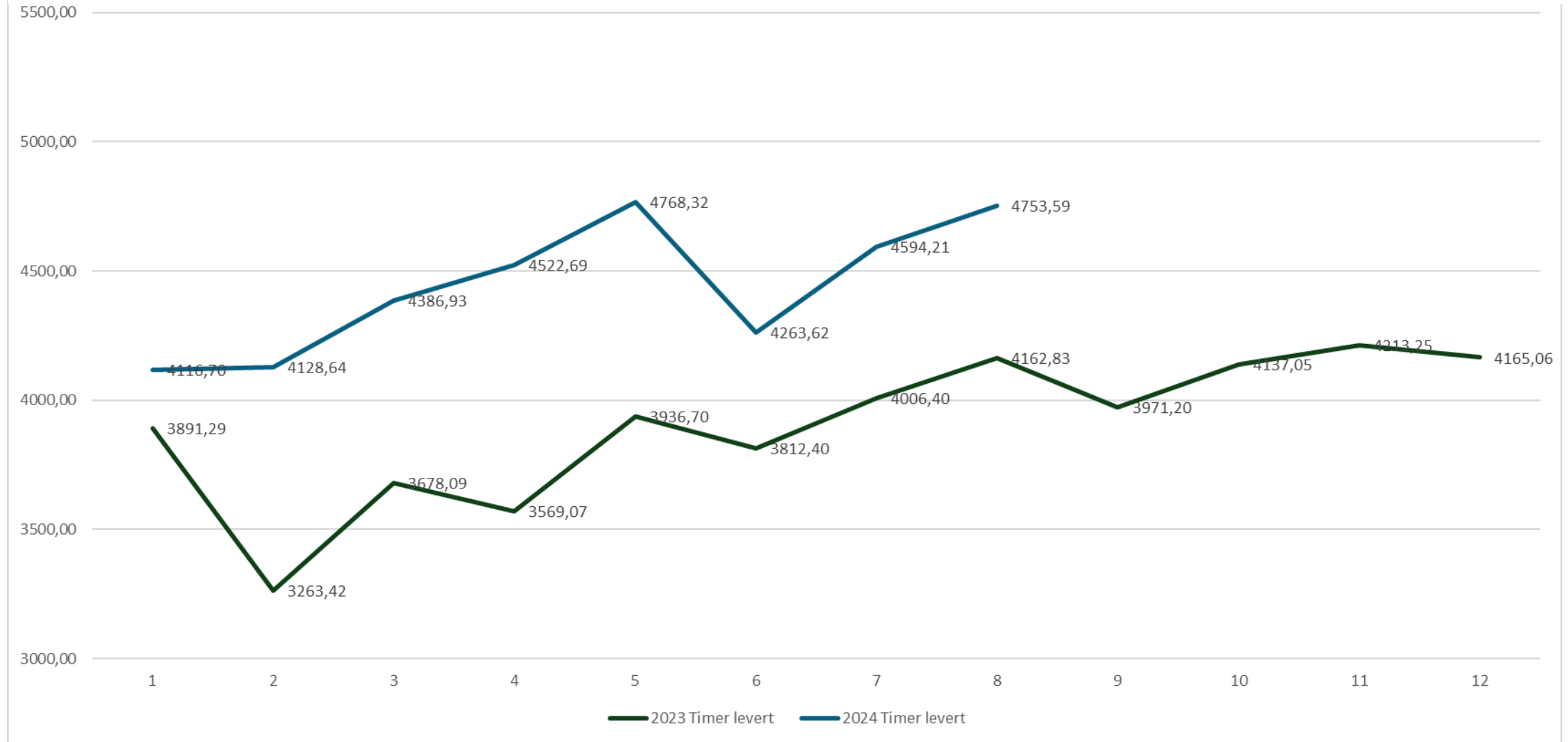
Akkumulert økt behov for sykehjemsplasser (80 år og eldre) - samme dekningsgrad 6,0 10,6 14,9 19,2 25,3 29,6 32,6 37,4 39,4 42,7 44,5 48,4 51,9 55,6 58,4 61,3 66,2

KOSTRA-gruppe 7 gjennomsnitt 8,7 % 8,7 % 8,7 % 8,7 % 8,7 % 8,7 % 8,7 % 8,7 % 8,7 % 8,7 % 8,7 % 8,7 % 8,7 % 8,7 % 8,7 % 8,7 %

Økt behov for sykehjemsplasser akkumulert (80 år og eldre) Alternativ bane 6,0 9,6 12,9 16,2 20,9 24,2 26,4 30,2 31,8 34,3 35,7 38,6 41,3 44,2 46,4 48,5 52,4

Hjemmetjenesten leverer 130 flere timer per uke til brukere sammenlignet med 2024, tilsvarer økt ressursbehov på 6 årsverk

GRAN KOMMUNE

Effektiviteten i de kommunale tjenestene

Gran mest effektiv i Norge innen pleie og omsorg

	Sammenlikningsgruppe	Resultat	Innsatsfaktor, korrigert for bosettingsmønster	Produkt				
Kommune	Kommunegruppe	Pleie og omsorg; Scd	Brutto driftsutgifter fratrukket avskrivninger og arbeidsgiveravgift	Liggedøgn i institusjoner	Institusjonsbeboere med omfattende bistandsbehov	Enerom i institusjon	Timer til hjemmesykepleie	Timer til praktisk bistand
3446 Gran	7. Kommuner med 10 000 til 19 999	94	275 333	46 417	75	159	253 617	74 398
5045 Grong	6. Kommuner med 2 000 til 9 999	94	51 846	11 776	23	42	7 659	51 335
4648 Bremanger	5. Kommuner med 2 000 til 9 999	93	104 998	23 143	42	79	55 675	77 913
5412 Tjeldsund - Dielddanuo	6. Kommuner med 2 000 til 9 999	93	105 565	23 415	57	66	100 697	27 507
3030 Lillestrøm	12. Kommuner med 75 000 til 300 000	92	1 153 311	151 216	422	399	446 707	998 071
3036 Nannestad	7. Kommuner med 10 000 til 19 999	92	158 876	22 137	54	63	43 419	232 017
5430 Kautokeino - Guovdage	6. Kommuner med 2 000 til 9 999	91	82 437	3 598	5	14	24 232	125 929
3053 Jevnaker	1. Kommuner med 2 000 til 9 999	90	103 287	17 248	41	84	42 231	66 202
5044 Namsskogan	15. Kommuner med 600 til 1 999	90	23 075	5 594	13	18	12 378	26 506
5418 Målselv	2. Kommuner med 2 000 til 9 999	90	145 749	22 184	52	64	24 269	185 044
1149 Karmøy	10. Kommuner med 30 000 til 44 999	89	797 911	99 873	253	297	156 917	855 051
1511 Vanylven	5. Kommuner med 2 000 til 9 999	89	85 480	17 209	36	59	45 290	71 042
1834 Lurøy	15. Kommuner med 600 til 1 999	89	33 843	4 855	11	13	60 552	33 094
5001 Trondheim	12. Kommuner med 75 000 til 300 000	89	3 010 834	549 739	1 334	1 501	611 907	1 531 621
5042 Lierne	15. Kommuner med 600 til 1 999	89	31 509	8 662	18	20	11 883	39 474
5054 Indre Fosen	7. Kommuner med 10 000 til 19 999	89	192 942	30 836	71	94	75 123	226 695
5056 Hitra	3. Kommuner med 2 000 til 9 999	89	98 432	13 517	36	40	37 675	124 805
1506 Molde	10. Kommuner med 30 000 til 44 999	88	696 362	110 515	271	295	110 047	617 233
1515 Herøy (Møre og Romsdal)	1. Kommuner med 2 000 til 9 999	88	155 683	31 820	59	92	50 216	133 643
1833 Rana	9. Kommuner med 20 000 til 29 999	88	489 736	84 860	186	223	329 185	364 572

Ikke lovpålagte oppgaver

- **Dagsentertilbud:** Organisering av sosiale og fysiske aktiviteter for eldre
- **Frisklivsentral:** Helsefremmende tiltak, diabeteskurs.
- **Støttegrupper:** Pårørendeskolen, demenskor.
- **Praktisk bistand:** Tømme søppel, hente post, vaske tøy (krevende grensedragning ift. hva som er lovpålagt og ikke)
- **Transporttjenester:** Transport til/fra dagaktivitetssenter, medisinske avtaler, sosiale aktiviteter og andre nødvendige ærender
- **Ernæringsprogrammer:** Matombringelse hjem til bruker og ernæringskartlegging-/rådgivning for å sikre at innbyggerne får sunn og balansert kost
- **Hjemmebesøk fra helsepersonell:** Tilby regelmessige hjemmebesøk fra kreftsykepleier og demenskoordinator for å følge opp helsetilstanden
- **Musikkterapi/demenskor:** Bruke musikk som et terapeutisk verktøy for å forbedre mental og emosjonell helse.
- **Sikkerhetssjekk hjemme hos innbygger:** Utføre sikkerhetssjekker i hjemmet for å forebygge ulykker og skader. Brannsjekken
- **Hjelp med flytting** av hjelpemidler fra NAV

Tiltak for å redusere merforbruk i 2024

- Ansettelsesstopp med noen unntak
- Økt grunnbemanning i hjemmetjenesten og korttidsavdelingen for å «ta høyde for fravær» og økte behov
- Strengere vurdering ved behov for å vikarsette ved fravær
- Stopp i bruk av vikarbyrå
- Forlenge brukstiden på gammelt utdatert utstyr (PC-er, telefoner, bord, stoler, osv.)
- Ikke kjøpe utenom rammeavtaler med laveste priser (medisinsk forbruksmateriell og medisiner)
- Strammere tjenestetildeling (redusere kvalitet og omfang). Prøve flere saker hos Statsforvalter
- Mer bruk av velferdsteknologi har redusert behovet for fysisk oppmøte. Fortsette satsingen
- Gi flere gruppetilbud (f.eks. fallforebygging) som forebygger bruk av helse- og omsorgstjenester og erstatter individuelle behov for tilbud/tjenester
- Redusere kjøpsplasser ved ledig plass
- Utvidet med en langtidsplass på Marka avdeling 1 (rom uten bad og wc; dårlig vinterisolert)

Vurdere gjenåpning av rom på Marka avdeling 3

- Gjennomført befaringspåk Marka hvor eiendom, brann, HTV og tjenesteledere på Marka var tilstede
- Kun branntekniske krav og andre nødvendige kostnader prioriteres
- Det er ikke søkt om bruksendring
- Brann og redning og Eiendomsavdelingen forutsetter at bruken av rommene ikke krever en bruksendring. Det vil si at rommene må brukes som institusjonsplasser (langtidsplasser sykehjem)
- Pasientvarslingsanlegget må oppdateres og velferdsteknologi installeres
- Beregnet bemanningskostnad for alternativ med 4 og 7 rom (se neste lysbilde)
- Bemanningskostnadene blir høyere sammenlignet med en bruksendring som ville ha gitt mulighet for å drifte rommene som omsorgsboliger

Gjenåpning av rom på Marka avdeling 3 som institusjonsplasser

Behov	Estimat (kroner)	
Eiendom og branntekniske krav	1 071 875	
Fra fellestjenesten	170 000	
	1 241 875	
	Alternativ 7 rom	Alternativ 4 rom
Bemanning	4 800 000	2 700 000
Mat 250 kr pr dag pr pasient	640 000	365 000
Medisiner og medisinsk forbruksr	56 000	28 000
	5 496 000	3 093 000
Sum (kroner)	6 737 875	4 334 875

Kjøp vs. egenregi:

	Alternativ 7 rom	Alternativ 4 rom
Kjøpsplasser a 1,4 millioner	9 415 175	5 380 100
Innsparing plasser i egenregi	2 677 300	1 045 225

Status tiltak og effekt 2025

Tiltak	Status tiltak	Prognose	Effekt 2025	Effekt 2025
				Revidert 26.6
Ikke realiserte innsparings tiltak.	Vedtatte innsparingstiltak er delvis realisert. Det generelle rammekuttet på 3,2 MNOK i 2024 har ikke vært mulig å realisere med bakgrunn i den utviklingen som har vært i tjenestene. Reduksjon av en nattevakt (0,4 MNOK) på Marka ikke gjennomførbar. Mindre innsparing enn estimert på Trygghetsavd. (0,4 MNOK)	4 200 000	4 000 000	4 000 000
Sommeråpne dagaktivitetssentre på Marka og Skjervum.	Tiltaket er finansiert med 300 000 og gjennomføres for 2024. Det anslås at tiltaket er underfinansiert med kroner 50 000.	50 000	0	0
Kjøp av private institusjonsplasser, først som følge av Noro-virus, men også som følge av flere har mange liggedøgn på Marka avdeling 2, og at brukerne har sammensatte behov for tjenester og at de skrives ut tidligere fra sykehus enn før.	Kostnadsreducerende tiltak som er i gang satt er; økt grunnbemanning i hjemmetjenesten for raskere utskriving fra sykehus og opphold på Marka avdeling 2. Nye tjenestebeskrivelser og økt grunnbemanning i EKT og forebyggende tjenester skal bidra til å gi riktige tjenester i hjemmet i tråd med innsatstrappa.	5 800 000	1 300 000	5 685 000
Økt tjenestebehov i flere deler av tjenesten. Det har i hjemmetjenesten vært en økning av vedtakstimer på 11% siden januar 2024. På institusjon har inneliggende pasienter hatt større tjenestebehov enn grunnbemanningen har mulighet til å romme. Dette har ført til innleie av vikarer ved behov og tidvis generert bruk av vikarbyrå og overtid	Videreføring av kjøp av 3 plasser på Villa Skaar Det økte tjenestebehovet forventes å vedvare inn i 2025 og tiltaket vil da ha helårsvirkning. Økt grunnbemanning og økte sykefraværskostnader. Bruken av velferdsteknologi forventes å bremse behovet for personell noe.	3 000 000	7 500 000	7 500 000
Sykefravær blant sykepleiere og nattevakter medfører bruk av overtid og vikarbyrå.	Tiltakene som er innført forventes å ha effekt inn i 2025.	9 450 000		
Prognose og effekt inn i 2025		22 500 000	12 800 000	17 185 000

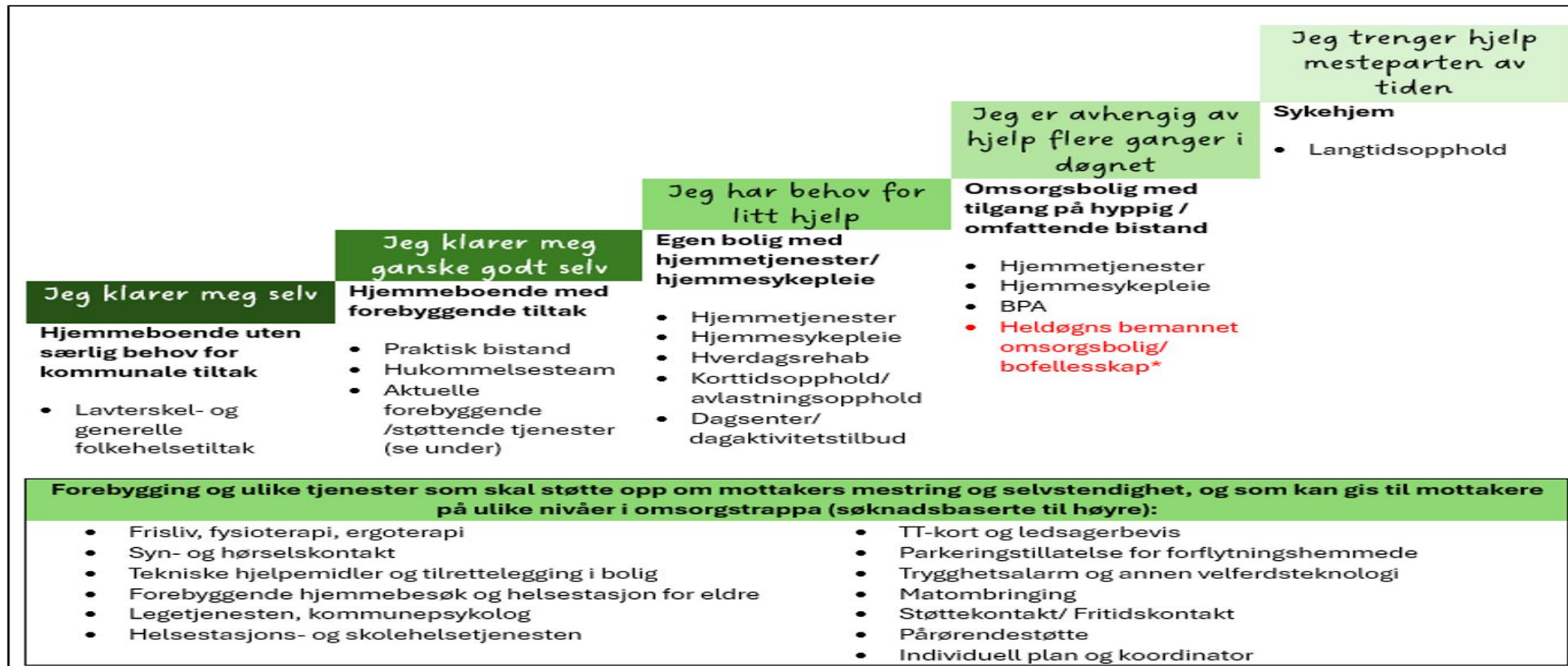
Omstillingsbehov Helse og omsorg: 13,5 MNOK

Omstillingsbehov 2025 (hentet fra forrige ark/lysbilde)	17,185
Budsjettstyrking iht. vedtak i K-sak 68/24	-6,892
Styrking iht. fordelt ramme iht RLM 25.6.24	-5,840
Bortfall inntekt Lunnens KAD-plass fra 2025 iht. RLM 25.6.24	-2,000
Komp. for økte priser plasser på Granhøi Alderspensionat iht. RLM 25.6.24	-0,400
Rammekutt 2025 iht. RLM 25.6.24	2,700
Omstillingsbehov 2025 etter tildeling av foreløpig ramme	4,753
Nye tiltak og prioriteringer:	
Manglende lønnsmidler til fast ansatt fysioterapeut (50 % Grans andel)	0,400
Manglende lønnsmidler EKT	1,300
	0,000
Kjøpsplass Fagertun (HO sin andel på 50 %) som må videreføres i 2025	0,664
Ytterligere 2 kjøpsplasser på Villa Skaar fra juli 2024, helårsvirkning 2025	2,690
Kompetanseutviklingsmidler for bl.a. å dekke bortfall tilskudd fra Statsforvalter	0,600
Aidn pasientjournal og samhandlingssystem	0,000
Bytte ut 2G trygghetsalarmer i hjemmetjenesten; 377 stk.	1,426
Økte lisenskostnader for utvidelse av RoomMate på Marka avd 1 og 2	0,150
Økt bemanning på Trygghetsavd for å flytte 2 plasser dit fra SA2 og øke med 1	1,550
Øke Skjervum avd 2 med 2 LTO-plasser til totalt 22	0,000
Øke Marka avd 1 med 1 LTO-plass permanent (rom uten bad, vinterkaldt rom)	0,000
Omgjøre Lunnens oppsagte KAD-plass Marka avd 2 til 1 ekstra KTO-plass	0,000
5 nye kjøpsplasser 2025 iht. behovsframskriving og samme andel 80 år og eldre	0,000
Økt grunnbemanning for å "ta høyde for fravær" på 2 %	0,000
Omstillingsbehov 2025 per 3.9.24	13,533

Innsatstrapp:

Større inngripen i privatlivet jo høyere opp i trappen
Jo høyere opp desto mer kostbart for kommunen

Strategiske grep

- Flere sentrumsnære private boliger med livsløpsstandard og universell utforming (5 minutters landsby, 400 meter radius rundt Sagatangen og hjemmetjenestebaser)
- Flere må flytte sentrumsnært (Gran, Brandbu, Grymyr og hjemmetjenestebasen på rådhuset)
- Kraftig satsing på utbygging av omsorgsboliger med muligheter for stedlig bemanning hele døgnet i privat regi
- Øke kapasiteten i hjemmebaserte tjenester
- Satse mer på tidlig innsats, tverrfaglig samarbeid og forebyggende tjenester
- Redusere tjenestenivå og omfang på tjenester (styrke egenmestringen)
- Øke produktiviteten i tjenestene (mer/bedre lederstøtte (økonomi og HR); ledelse, organisering og kompetanse)
- Øke satsingen på velferdsteknologi (digitale tilsyn hos hjemmeboende på kveld, natt og helg)
- Ta i bruk nytt moderne pasientjournalssystem for å frigjøre tid hos ledere og medarbeidere

GRAN KOMMUNE

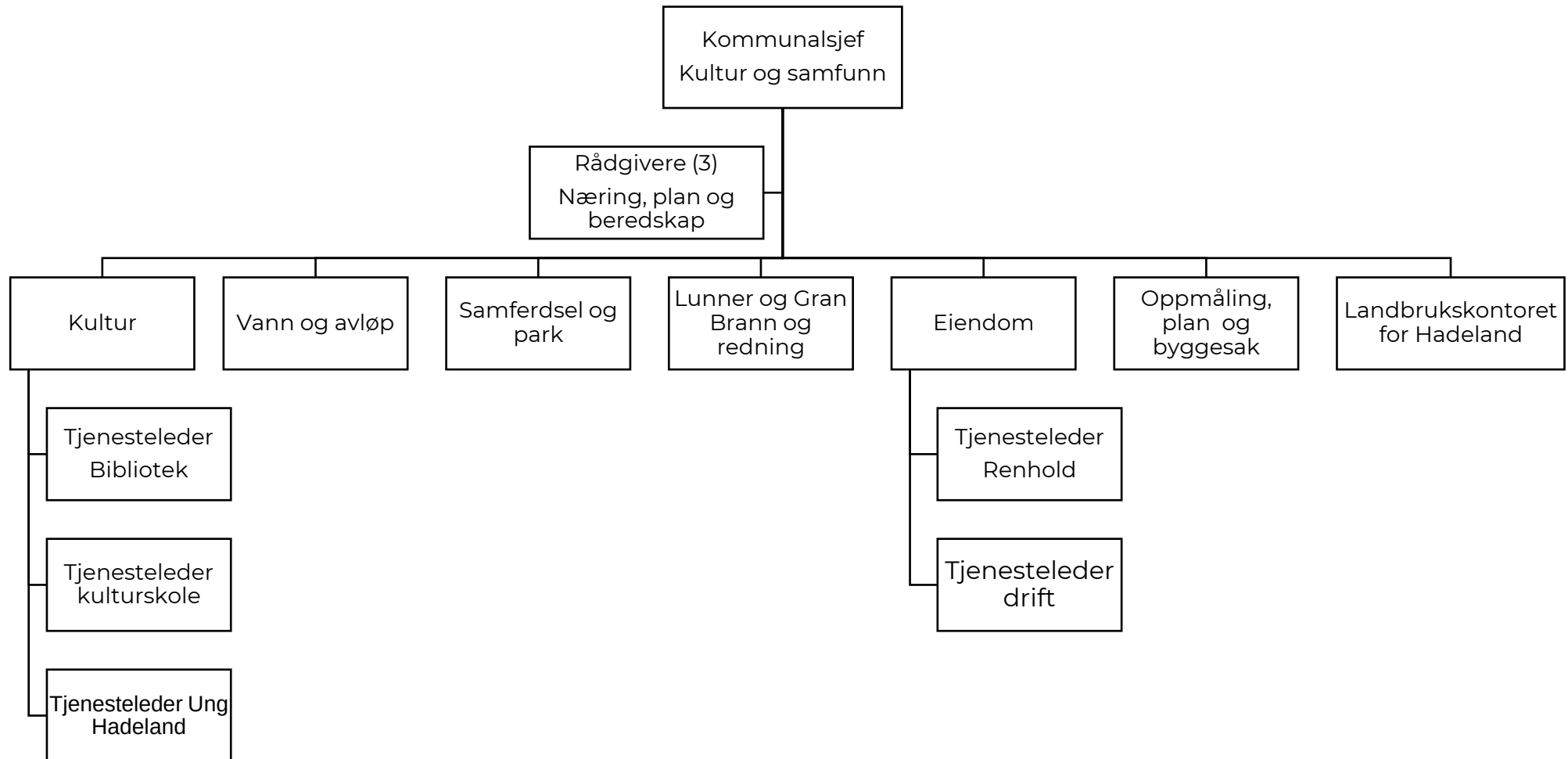
Budsjettområde Kultur og samfunn

GRAN KOMMUNE

Lovpålagte og ikke lovpålagte oppgaver

Hva gjør vi for å komme oss innenfor rammer

Tidligere budsjettkutt og inneværende år

- Vi må se på bemanning på kultur
- Generelt stramme rammer for drift

Tiltak for å balansere drift for kommende budsjettperiode

- Vi må se nærmere på kultur, samferdsel og park og eiendom
- Vi vurderer om det er ytterligere inntektsbringende tiltak bl.a. mulighet for vilkårsparkering i Brandbu sentrum og Gran sentrum

Endringer

- Kultursamarbeidet – Lunner har sagt opp avtalen vi forhandler om ny avtale for kulturskolen og ungdomstiltak
- Tiltak for stedsutvikling – næringstiltak
- Nedleggelse av skoler – reduksjon av bemanning – nødvendig oppfølging av etterbruk

Hva skal vi prioritere?

- Kulturstøtte
- Anleggsdrift for idrett
- Kino
- Næringstiltak
- Støtte til næringslivet
- Samferdsel
- Park
- Vegdrift
- Frivilligsentralen
- Boligformidling
- Formålsbygg
- Landbruk
- Planlegging og utvikling
- Brann og redning
- Bibliotek
- Kulturskole
- Ung Hadeland
- Miljø
- Kunst

GRAN KOMMUNE

GRAN KOMMUNE

Arbeidsområder - rådmann, stab og støtte

Demokrati
og politikk

Valg-
administrasjon

Politisk
sekretariat

Vertskommune-
samarbeid

Digital
styring og
sikkerhet

Informasjons-
sikkerhet

Personvern

Gevinst-
realisering

Digitalisering

IKT-drift

Infrastruktur
og hardware

Servere og
programvare

IKT-sikkerhet
og tilganger

Dokument-
forvaltning

Arkiv

Informasjons-
flyt

Post

Kommunikasjon
og
innbyggørsøvis

Innbyggørsøvis

Nettside, sosiale
medier

Omdømme-
bygging

Intern-
kommunikasjon

HR og lønn

Personal-
administrasjon

HMS

Lønn

Lederstøtte

Organisasjons-
og
kompetanse-
utvikling

Økonomi

Budsjett

Regnskap

Innfordring

Analyse

Rapportering

Eiendomsskatt

Anskaffelse

Eierskap

Internkontroll
og kvalitet

Delegering,
økonomi- og
finans-
reglement

Rutiner og
prosedyrer

Fullmakter og
tilganger

Kvalitets-
utvikling

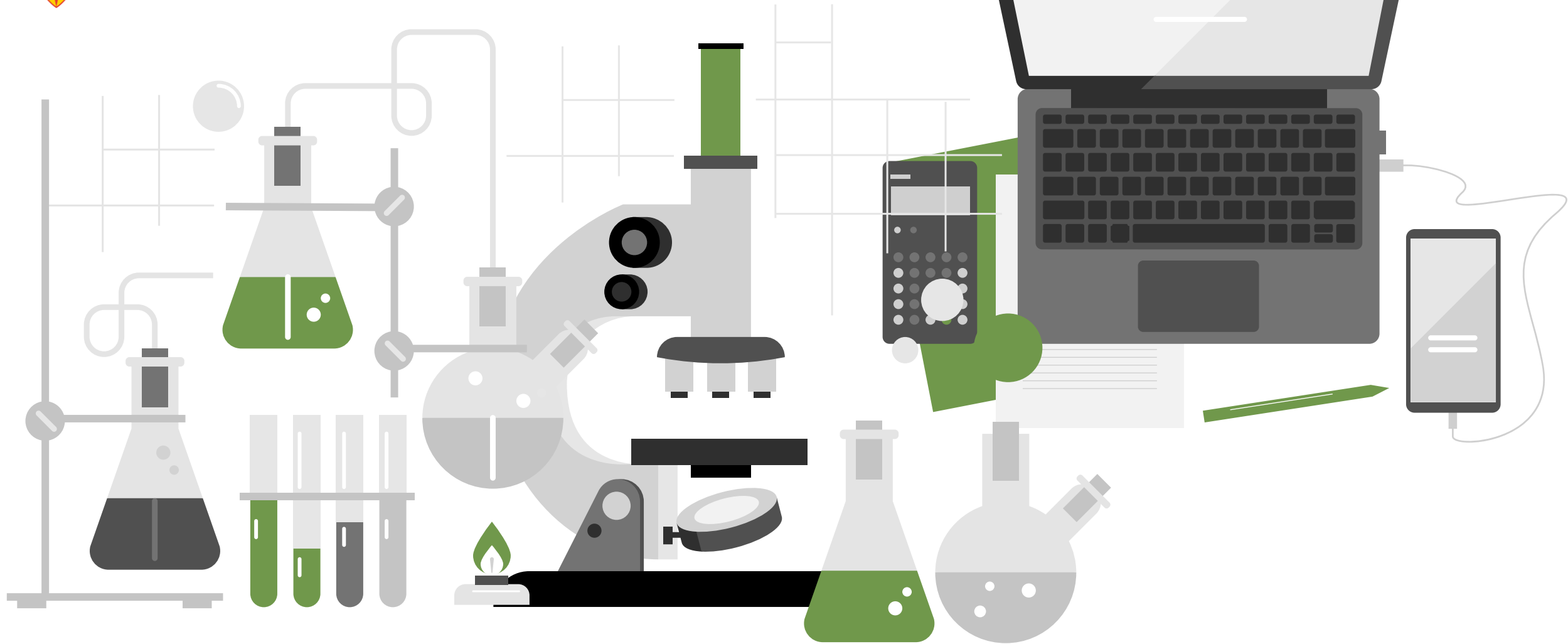

Noen utvalgte lovverk

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven)
- Lov om digital sikkerhet (digitalsikkerhetsloven)
- Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)
- Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova)
- Lov om arkiv (arkivlova)
- Lov om språk (språklova)
- Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)
- Lov om ferie (ferieloven)
- Lov om bokføring (bokføringsloven)
- Lov om årsregnskap m.v. (regnskapsloven)
- Lov om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven)
- Lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. (merverdiavgiftskompensasjonsloven)
- Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven)
- Lov om eighetsskatt til kommunane (eighetsskattelova)
- Lov om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre (valgloven)

GRAN KOMMUNE

Det beste er det godes verste fiende

Voltaire

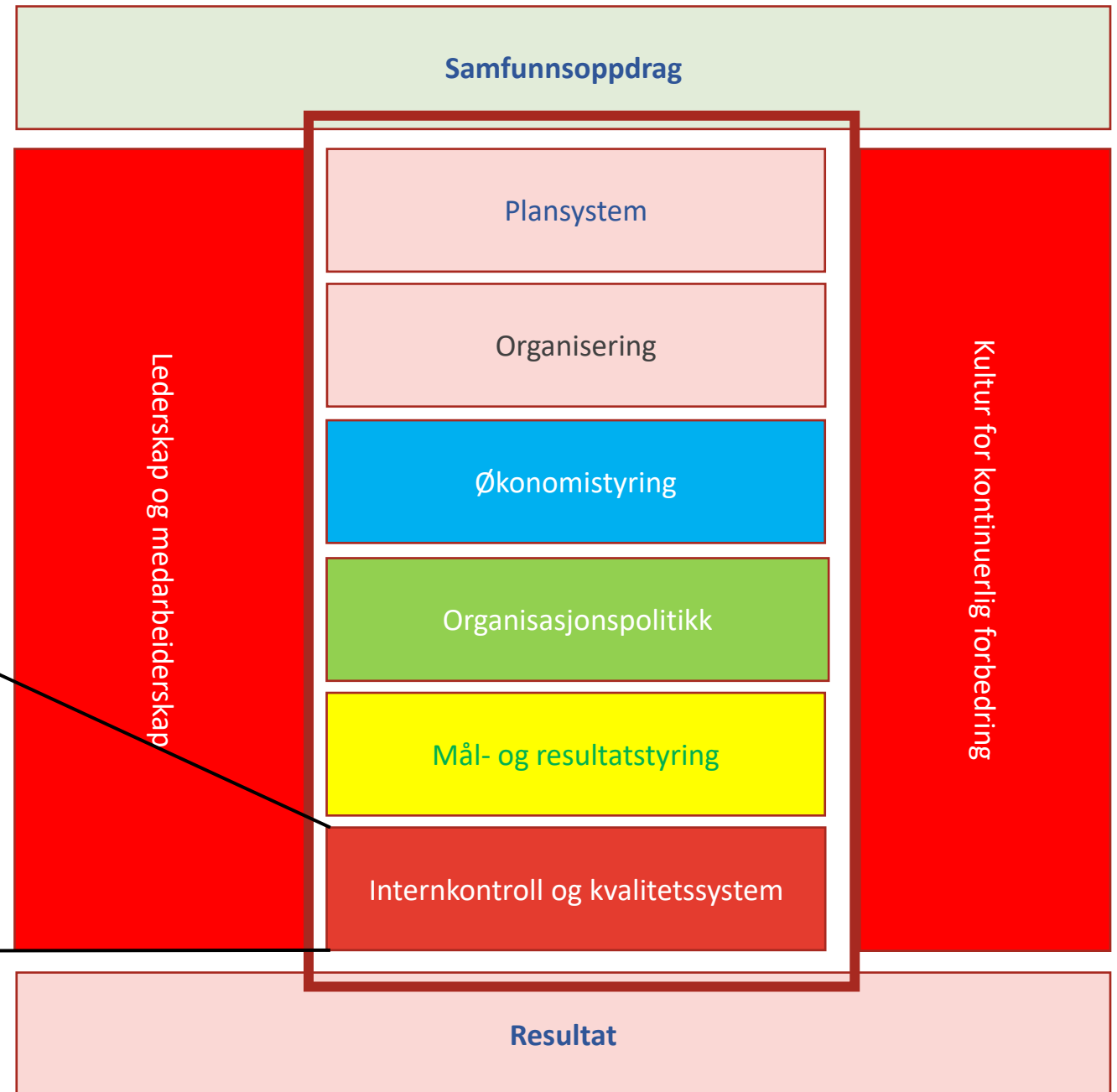

GRAN KOMMUNE

Internkontroll er en del av kommunens virksomhetsstyring

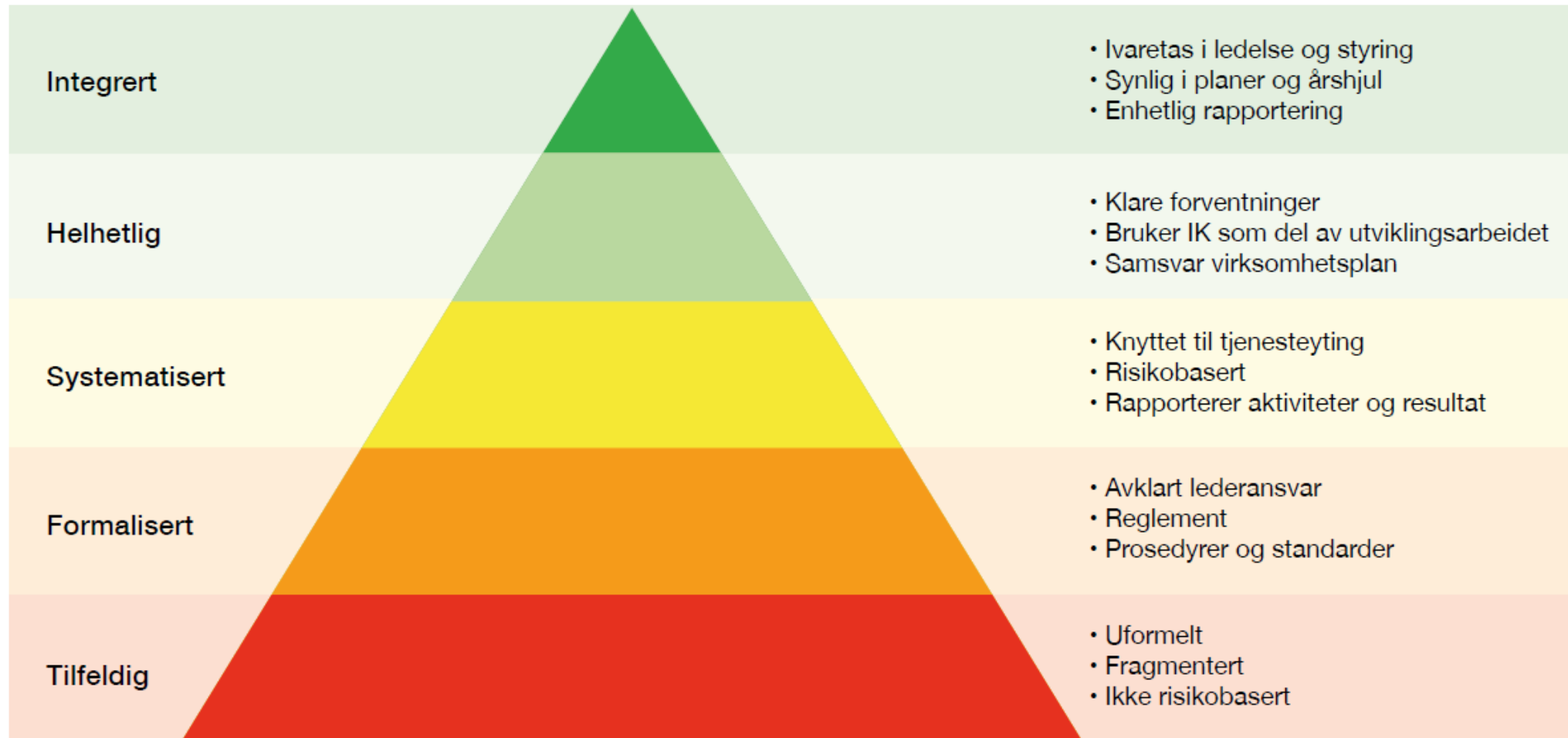
INTERNKONTROLL

Virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
Nødvendige rutiner og prosedyrer
Avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
Dokumentere internkontrollen
Evaluere og ved behov forbedre
Rapportere

Modenhetsanalyse internkontroll

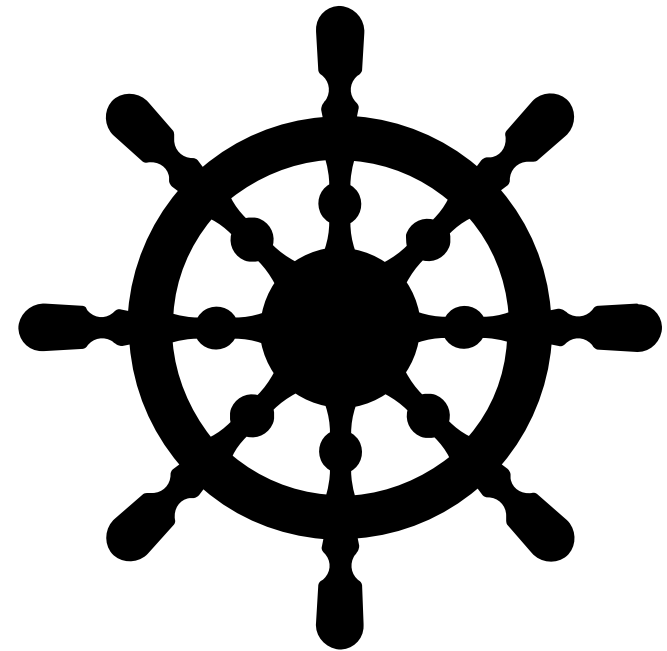
Figur 6. Modenhetspyramide (KS)

Systemarbeid: Godt nok!

- virksomhetsstyring vi står inne for

- **Overordnet temaplan for administrasjon**
(kommunedelplannivå) i henhold til ny planstrategi til politisk behandling høsten 2024.
- **Beskrivelse av overordnet internkontroll**,
med risikovurdering og modenhetsanalyse, i henhold til vedtak i kontrollutvalget 1. mars 2024.
- **Implementering av virksomhetsplan i Framsikt**
for mer helhetlig styring og bedre utnyttelse av data og arbeidsprosesser på alle ledernivåer.

GRAN KOMMUNE

Budsjett og økonomiplan 2024-2027

(Revidert)

Budsjett 2024 2023

42,8 mill kr

Prognose m

Lønn:

Lise

8 mill kr

1,6 mill kr

4,6 mill kr

7,9 mill

Foreløpig rammekutt 2025: 0,5 mill
2024: 0,9 mill

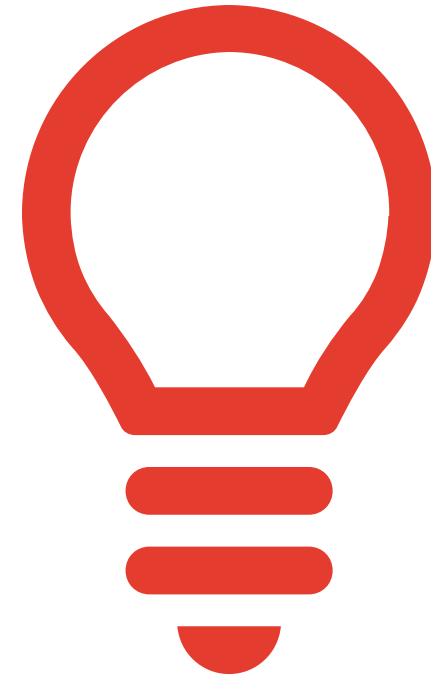

Tiltak for å holde rammer i 2024

- Gjennomgang av tjenesteavtaler
 - IKT-kostnader
 - Andre kostnader
- Kutt i lisenser
- Stramme rammer for kursdeltakelse
- Kutt i budsjettposter for lokaler, inventar, utstyr

Bemanningsstilpasninger 2024-2025

Ønskede tiltak

- retaksering eiendomsskatt
- kompetanseheving
 - spesialkompetanse og lederutvikling
 - samfunnsplanlegging
- beholde og rekruttere helsepersonell i turnus - kompetansetiltak
- digitaliseringsmidler
- klima- og miljøarbeid
- innkjøpssamarbeidet

Rekruttere og beholde

Vedtak i sak 45/24, Interpellasjon fra Morten Hagen (GBL) om rekruttering - økonomiske tiltak for å sikre sykepleierdekning:

- Kommunestyret viser til ordførers svar hvor det fremgår at rådmannen har nedsatt ei arbeidsgruppe for å følge opp vedtaket i interpellasjonen fra Øyvind Kvernfold Myhre, sak 105/23.
- Kommunestyret ber om at rapport fra arbeidsgruppas arbeid legges fram sammen med tiltak beskrevet i rådmannens budsjettforslag høsten 2024.

Rekruttere og beholde helsepersonell i turnus

Generelle faktorer som har betydning:

- Flere faktorer påvirker helsepersonells vilje til å bli værende i kommunen, inkludert muligheter for faglig utvikling, gode arbeidstidsordninger, lederskap med fokus på personlig utvikling og et godt arbeidsmiljø, samt kommunens omdømme.

Arbeidsgruppas prioriterte tiltak:

- 1. Stipendordninger for studenter**
- 2. Ekstra ressurs til bemanningsenhet**
- 3. Lønnsdifferensiering og lokale forhandlinger**
- 4. Veilederutdanning og kompensasjon**

Vurderte tiltak som ikke anbefales nå:

- faste rekrutteringstillegg

Arbeidsgruppas rapport
publiseres sammen med
rådmannens budsjettforslag

Utvikling og digitalisering

Konsolidere

Transformere

Effektivisere

Sikkerhet

Opplæring

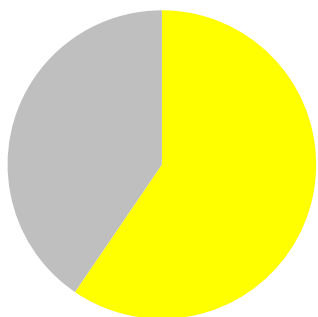
Planlegging

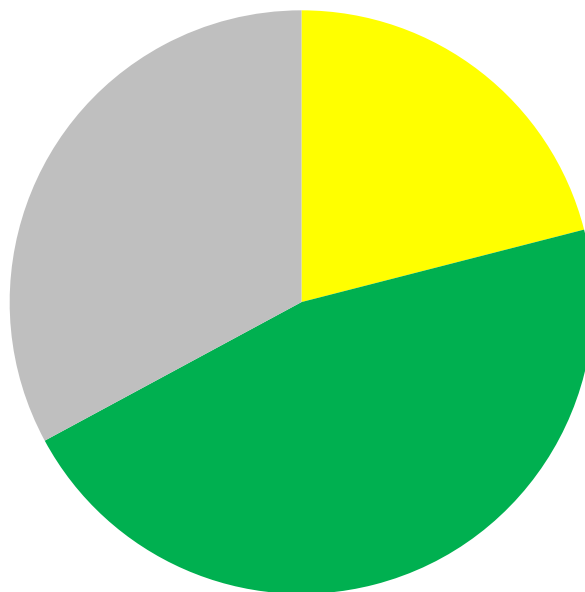
GRAN KOMMUNE

Utvikling og digitalisering 2018-2024

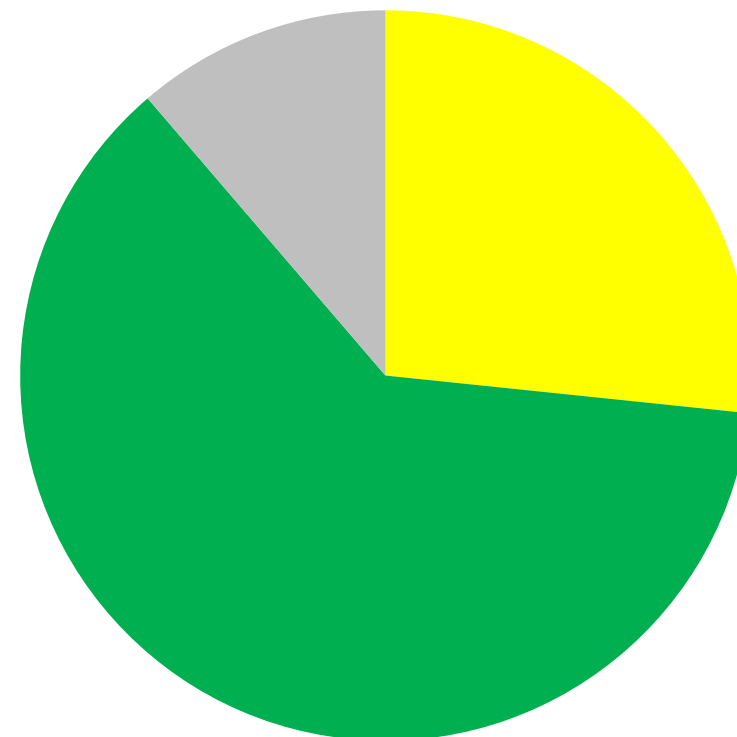
apr.18 (antall:84)

juli 21 (antall:219)

juli 24 (antall:319)

■ I arbeid
■ Fullført
■ Avventes

Videre digitalisering

- Digital transformasjon - med mennesket i sentrum
- Framover må vi feste blikket på:
 - arkitektur
 - kunstig intelligens
 - velferdsteknologi
 - automatisering og robotisering
 - tingenes internett
 - stordata
 - informasjonssikkerhet og personvern

GRAN KOMMUNE

